

år var enedes om, i en aftalt nedrustningsplan. USA havde fremlagt sine planer både i generalforsamlingen og i nedrustningsudvalget i Genève. Ligesom der skulle mindst to til et rustningskapløb, måtte der imidlertid være to for at standse det. Ingen fornuftig person kunne vente, at den ene side skulle opgave sit selvforsvar, medmindre det var klart, at den anden side også ville standse rustningerne. Dette betød, at praktisk verifikation var det essentielle af enhver nedrustningsoverenskomst; verifikationen behøvede ikke at være fuldstændig, men USA var ikke villig til at løbe risikoen for ikke at kunne overleve en atomkrig. Betingelsen for almindelig afrustning måtte derfor være en gensidig sikkerhed gennem international inspektion inden for FN's rammer, og eftersom et sådant system ville være internationalt, kunne det ikke sættes i nogen tænkelig forbindelse med spionage. Det var hans håb, at alvorlige forhandlinger i Genève ville bringe målet nærmere, og at disse forhandlinger fortsat ville have forsamlingens fulde støtte.

Den sovjetiske repræsentant (Gromyko) erklærede sig imod den militære doktrin om frygtbalancen, fra hvilken der kun var ét skridt til den efter hans skøn endnu farligere doktrin om den præventive atomkrig. Tre fjerdedele af jordens lande gik ind for en almindelig og fuldstændig afrustning, og skylden for, at der ikke hidtil var kommet noget resultat ud af nedrustningsforhandlingerne måtte lægges på vestmagterne. I Genève havde Sovjetunionen accepteret flere modifikationer i sit oprindelige forslag, men alligevel var enighed ikke opnået, fordi de vestlige magter ikke ønskede at afvikle staternes militærvæsen, men for at nedbryde USSR's forsvarssystem — ønskede at udøve kontrol over rustningerne i stedet for over nedrustningen. USA havde under drøftelserne i Genève kategorisk modsat sig, at alle afskydningsapparater for kernevåben blev afskaffet allerede i første nedrustningsfase. I betragtning heraf ville Sovjetunionen gå med til, at der i den første fase blev gjort en undtagelse fra reglen om de nævnte apparaters afskaffelse, nemlig således, at der bevaredes et strengt begrænset antal af interkontinen-

tale missiler baseret på jorden og bestemt for mål i luften (fly og missiler). Ændringen ville blive indarbejdet i det nedrustningsforslag, som Sovjetunionen ville fremlægge for 17. plenarforsamling.

I tilslutning til sine udtalelser om nedrustningsspørgsmålet fremsatte Gromyko forslag om to nye dagsordenspunkter. Det første var et forslag om, at generalsekretæren allerede nu — inden der forelå enighed om en omfattende nedrustning — burde indlede drøftelser med udviklingslandene i Asien, Afrika og Latinamerika om anvendelse af midler, der frigøres som følge af nedrustningen. Det andet omhandlede for dømmelse af propagandaen for en præventiv krig med kernevåben.

Norges repræsentant (Lange) udtalte, at hvad der midt i Øst-Vest konflikten gav grundlag for optimisme var dette, at begge sider anerkendte, at en væbnet konflikt måtte undgås, samt at forhandlingerne om nedrustning og atomstop var genoptaget. Den norske regering var af den opfattelse, at forsamlingen skulle vogte sig for at gribe forstyrrende ind i nedrustningskonferencens arbejde. Det var hans håb, at vi ville opleve at se øst-vestkonflikten aftage og til sidst gå over i historien.

Canadas repræsentant (Green) sagde, at den canadiske delegation i Genève havde understreget, at der er fælles træk i de dér fremlagte forslag, som kan lede til betydningsfulde nedrustningsforanstaltninger. Der måtte gøres nye forsøg på at nå til kompromiser. Canada havde med tilfredshed bemærket sig Sovjetunionens erklærede hensigt om at ville modificere de sovjetiske forslag om at skaffe afskydningsapparater for atomvåben. Den endelige bedømmelse måtte vente, indtil de detaljerede ændringer til det sovjetiske traktatudkast forelå. Blandt de midler, der kunne virke i retning af afspænding i den internationale situation, nævnte han det canadiske forslag i Genève om, at der øjeblikkelig skulle tages skridt til at forhindre, at masseødelæggelsesvåben blev sat i kredsløb om jorden.

Den danske udenrigsminister udtalte bl. a.*), at forhandlingerne i Genève havde bidraget til yderligere klarlæggelse af de meget komplicerede problemer i forbindelse

*) Jfr. bilag II.